

I

(Uznesenia, odporúčania a stanoviská)

UZNESENIA

VÝBOR REGIÓNOV

86. PLENÁRNE ZASADNUTIE 5. A 6. OKTÓBRA 2010

Uznesenie Výboru regiónov na tému „Summit o zmene klímy v Cancúne príspevok výboru regiónov k UNFCCC COP 16, 29. novembra – 10. decembra 2010“

(2011/C 15/01)

VÝBOR REGIÓNOV

Nevyhnutnosť, aby EÚ urýchlene dosiahla ďalší pokrok v celosvetovom programe zameranom na klimatické zmeny

1. Pripomína záväzok, ktorý si stanovil vo svojom uznesení k **summitu o zmene klímy v Kodani**, ktoré bolo prijaté na plenárnom zasadnutí VR v júni 2009.

2. Opätovne potvrdzuje, že v plnej miere podporuje **medzinárodnú dohodu o zmene klímy** s cieľom obmedziť do roku 2012 nárast celkovej teploty na maximálne 2 °C.

3. Vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že napriek **celosvetovej pozornosti**, ktorá sa pri príprave kodanského summitu venovala **klimatickým zmenám a environmentálnym otázkam**, konečná dohoda nenaplnila vysoké očakávania širokého spektra hlavných zainteresovaných strán v EÚ v oblasti politiky zameranej na klimatické zmeny, vrátane miestnych a regionálnych orgánov.

4. Podporuje úsilie Európskej komisie dosiahnuť **medzinárodnú záväznú dohodu o znížení emisií skleníkových plynov** a vyzýva EÚ, aby na konferencii UNFCCC COP 16 v Cancúne zastávala jednotnú a rozhodnú pozíciu v súlade s duchom a obsahom Lisabonskej zmluvy a v medzinárodných rokovaníach o klimatických zmenách zaujala vedúcu úlohu.

5. Uznáva, že ciele EÚ v oblasti klimatických zmien sa podarí dosiahnuť len vtedy, keď sa budú v celosvetovom spo-

čenstve **emisie v budúcnosti znižovať rovnomerne**, tak, aby boli primerane zohľadnené odlišné možnosti a východiskové pozície jednotlivých krajín a regiónov, a ak sa zároveň podarí dosiahnuť celosvetový konsenzus o prijatí rozhodných krokov založených na základných spoločných normách pravidelného monitorovania, podávania správ a overovania.

6. Uznáva, že je potrebné dosiahnuť v EÚ výraznejší pokrok v oblasti boja proti klimatickým zmenám, naďalej si **stanovovať ambiciózne ciele** a zdôrazňovať a propagovať úspechy dosiahnuté pri ich plnení, najmä na miestnej a regionálnej úrovni. Zároveň vyzýva Radu a Komisiu, aby prispôsobili a posilnili svoje stratégie v rámci politiky EÚ v oblasti boja proti klimatickým zmenám pre prípad, že by sa v tejto súvislosti nepodarilo dospieť k medzinárodnej dohode.

7. Dúfa, že sa podarí dosiahnuť **dohodu**, najmä **pokiaľ ide o potrebné štruktúry** týkajúce sa otázok, ako sú prispôbenie sa klimatickým zmenám, zmiernovanie ich dosahu, finančné prostriedky, znižovanie emisií z odlesňovania v rozvojových krajinách, zníženie objemu medzinárodnej leteckej a námornej dopravy, vytvorenie nového mechanizmu obchodovania s emisiami CO₂, ako aj podpora najviac postihnutých a najmenej rozvinutých krajín.

Význam úlohy miestnych a regionálnych samospráv

8. Pripomína svoju nezlomnú **podporu cieľom EÚ 20-20-20** a vyzýva všetky úrovne verejnej správy na celom svete na nižšej ako celoštátnej úrovni, aby investovali do boja proti klimatickým zmenám, zvyšovali povedomie verejnosti, mobilizovali verejnú politickú podporu, podnikové investície a finančné zdroje, a motivovali výrobcov a spotrebiteľov, aby zmenili svoje správanie, a dosiahli tak lepšiu účinnosť zdrojov a vybudovali hospodárstvo, ktoré bude šetrnejšie k podnebiu.

9. Zdôrazňuje, že „**územná dohoda** miestnych a regionálnych orgánov pre stratégiu Európa 2020“, ako ju navrhuje VR, by mohla byť veľmi dôležitým nástrojom v boji proti klimatickým zmenám, pretože len prostredníctvom úzkeho partnerstva medzi európskymi, celoštátnymi, regionálnymi a miestnymi úrovňami verejnej správy sa podarí účinným spôsobom dosiahnuť ciele „Európy efektívne využívajúcej zdroje“.

10. Je pripravený zvýšiť **cieľ na 30 percent**, ak sa splnia určité podmienky.

11. Poukazuje na to, že Komisia preskúmala možnosti znížiť emisie skleníkových plynov o **viac ako 20 %**. Výbor vyjadruje poľutovanie nad tým, že Komisia na základe tejto analýzy dospela k názoru, že súčasné podmienky neumožňujú EÚ jednostranne zvýšiť cieľ v oblasti zníženia emisií na 30 %, a že v súčasnosti ani nepracuje na ďalších politických iniciatívach v tejto oblasti.

12. Vyzdvihuje úsilie miest a regiónov v celej Európe, ktoré prijali miestne a regionálne stratégie v oblasti boja proti klimatickým zmenám a stratégie v oblasti energetiky, stanovili si špecifické ciele z hľadiska zmiernenia klimatických zmien a podpísali **Dohovor primátorov a starostov**, ktorého cieľom je dosiahnuť do roku 2020 zníženie emisií CO₂ aspoň o 20 %.

13. **naliehavo žiada Radu a Európsku komisiu, aby zapojili VR do procesu** priprav summitu UNFCCC COP 16 v Cancúne, aby sa tak zaistilo, že pri zavádzaní opatrení v oblasti zmiernenia klimatických zmien a prispôbovania sa im bude plne uznaná úloha miestnych a regionálnych orgánov.

Nevyhnutosť zabezpečiť, aby sa hlavnou prioritou všetkých sektorov stali klimatické zmeny a hospodárstvo s nízkymi emisiami CO₂

14. domnieva sa, že snaha prispôbiť sa zmenám klímy a zmierniť ich následky sa musí stať **hlavnou prioritou** všetkých existujúcich rámcových politík EÚ, vrátane poľnohospodárskej politiky a politiky rozvoja vidieka, opatrení s cieľom zabrániť odlesňovaniu, politiky v oblasti dopravy, biodiverzity, vodného hospodárstva a nakladania s odpadom, ako aj programov finančnej podpory v oblastiach, ako je napríklad kohézna, priemyselná či poľnohospodárska politika a politika EÚ v oblasti rozvojovej spolupráce.

15. Žiada Európsku komisiu, aby vypracovala rozsiahly **balík pre oblasť dopravy a klimatických zmien**, a pripomína, že začlenenie leteckej a námornej dopravy do celosvetového systému obchodovania s emisiami bude významným krokom k zníženiu emisií CO₂. Domnieva sa, že tento balík by mal prihliadať na osobitnú situáciu ostrovov a najodľahlejších regiónov, ktoré sú veľmi závislé od leteckej a námornej dopravy, pričom sa treba usilovať dosiahnuť rovnováhu medzi znížením emisií CO₂ a obrovskými nákladmi, ktoré sa spájajú s prijímaním opatrení v oblasti boja proti klimatickým zmenám v týchto regiónoch.

16. Domnieva sa, že EÚ musí odštartovať špecifické projekty, ktoré podpora prechod na **hospodárstvo s nízkymi emisiami CO₂**, a to na základe stratégie pre trvalo udržateľný rozvoj Európa 2020 (nový ekologický dohovor „Green New Deal“) a s cieľom stať sa regiónom, ktorý je v celosvetovom meradle najsetrnejší k životnému prostrediu.

17. Domnieva sa, že energetická politika EÚ musí poskytnúť rozhodujúci podnet pre **inovácie zamerané na znížovanie emisií CO₂ a zvyšovanie energetickej účinnosti**, zabezpečiť, že inovácie, energetická účinnosť a rýchle rozšírenie nových technológií upevnia vedúcu úlohu európskych podnikov v hlavných sektoroch ekologického hospodárstva.

18. Pripomína, že na dosiahnutie úspor energie v súlade s cieľmi 20-20-20 budú potrebné ďalšie **rozsiahle investície** do odvetví ako je priemysel, doprava a bytová výstavba, ako aj do verejných budov a budov na podnikateľské účely.

19. Domnieva sa, že daň z CO₂ alebo priame zdaňovanie emisií môže byť užitočným nástrojom, ktorý podporí znížovanie spotreby energie a využívanie energie z čistejších zdrojov a zároveň pomôže vytvoriť finančné zdroje potrebné na realizáciu zmien, ktoré sú na boj proti klimatickým zmenám nevyhnutné.

20. Preto navrhuje, aby bol vytvorený **nový nástroj**, ako napríklad prioritné položky v štrukturálnych fondoch alebo osobitný fond pre investície v oblasti energetiky.

21. Je presvedčený, že prechod na hospodárstvo s nízkymi emisiami CO₂ musí prebehnúť spôsobom, ktorý bude zo **sociálneho hľadiska zodpovedný a hospodársky životaschopný**, pričom doterajšie pracovné miesta sa musia zachovať a v prípade potreby prispôbiť tak, aby mohli existovať bok po boku s novými ekologickými pracovnými miestami, ktoré by mali vzniknúť.

22. Odporúča vytvárať **strategické verejno-súkromné partnerstvá**, ako napríklad spojenia medzi malými a strednými podnikmi a miestnymi a regionálnymi orgánmi, s cieľom ďalej rozvíjať a zavádzať do praxe technológie s nízkymi emisiami CO₂, a vyzýva regióny a mestá, aby uzatvárali miestne dohody o aktivitách v oblasti ochrany klímy medzi verejnými a súkromnými partnermi, ktoré by stanovovali konkrétne opatrenia v tejto oblasti zamerané na dosiahnutie cieľa 20-20-20.

Budovanie vedúceho postavenia EÚ v oblasti boja proti klimatickým zmenám: viacúrovňové riadenie a rozpočtové právomoci miestnych a regionálnych orgánov

23. Zdôrazňuje, že efektívna činnosť EÚ v oblasti boja proti klimatickým zmenám si vyžaduje **koordináciu úsilia**, ktoré vyvíja miestna, regionálna, celoštátna, európska a celosvetová úroveň riadenia.

24. Zdôrazňuje, že je dôležité zohľadniť úlohu, ktorú zohrávajú miestne a regionálne orgány verejnej správy v oblasti boja proti klimatickým zmenám. V tejto súvislosti a v súlade s uplatňovaním zásady subsidiarity zdôrazňujeme, že je potrebné zohľadniť tieto úrovne verejnej správy, keďže medzi ich právomoci patrí aj vytváranie plánov na zmiernenie následkov klimatických zmien, prispôbovanie sa im a iné aktivity na regionálnej a miestnej úrovni, ktoré majú obrovský význam v boji proti klimatickým zmenám.

25. Konštatuje, že **mestské oblasti** produkujú 75 % emisií CO₂, a preto mestá stoja v prvej línii nášho boja proti klimatickým zmenám. Zdôrazňuje tiež, že skutočnosť, že sa v Kodani nepodarilo dospieť k dohode o záväzných cieľoch z hľadiska zníženia emisií skleníkových plynov, stavia miestne a regionálne orgány pred veľmi vážnu úlohu: podniknúť rozhodné a urýchlené kroky v snahe prispôbiť sa zmenám klímy a zmierniť ich dosah. **Dohovor primátorov a starostov** je významným krokom správnym smerom.

26. Zdôrazňuje, že vízia EÚ, pokiaľ ide o **súčinnosť ekologického hospodárstva a politiky v oblasti klimatických zmien** by mohla byť inšpiráciou pre celý svet, ak by sa uznal a v plnej miere využil potenciál miestnych a regionálnych orgánov.

27. Zdôrazňuje, že takáto vízia by mala zahŕňať aj **integrovaný, inovatívny rad opatrení** v oblasti dopravy, stavebníctva a výroby energie, predstavujúcich novú priemyselnú revolúciu, vďaka ktorej by do výroby energie boli zapojené aj jednotlivé domácnosti.

28. Vyzýva Európsku komisiu a Radu, aby aj naďalej **vytrvalo a dôveryhodne viedli EÚ** v procesoch týkajúcich sa celosvetovej politiky v oblasti klimatických zmien, a to tak, že budú rozvíjať a posilňovať schopnosti, kapacity a inštitúcie na miestnej, nižšej ako celoštátnej, celoštátnej a regionálnej úrovni, a naliehavo žiada Európsku komisiu, aby tento prístup propagovala vo vzťahoch s partnermi na celom svete.

29. Je pevne presvedčený, že európske miestne a regionálne orgány majú potenciál prispieť k vedúcemu postaveniu EÚ v celosvetovom meradle a môžu byť pre ostatných príkladom hodným nasledovania. Preto sa už teší, ako bude svoje snahy rozvíjať v duchu nového **Memoranda o porozumení s Konferenciou starostov Spojených štátov**, aby tak zabezpečil, že európske samosprávy a samosprávy Spojených štátov dosiahnu v úsilí zmierniť klimatické zmeny a prispôsobiť sa im konkrétne výsledky.

30. Naliehavo odporúča, aby boli pre miestne a regionálne orgány zorganizované **školenia** o tom, ako v praxi bojovať proti klimatickým zmenám, a pre občanov **osvetové kampane**.

31. Naliehavo odporúča, aby sa mimoriadna pozornosť venovala zohľadneniu otázky klimatických zmien v **rozpočte na všetkých úrovniach verejnej správy**, a preto:

- a) opätovne zdôrazňuje, že miestne a regionálne orgány musia mať čo najskôr k dispozícii **primerané európske nástroje** na podporu úsilia v oblasti boja proti klimatickým zmenám na miestnej a regionálnej úrovni. Podmienky pre finančnú podporu a financovanie, ktoré stanovuje národný rámec, musia byť prispôbené a mal by sa zjednodušiť aj prístup k pôžičkám z Európskej investičnej banky;
- b) konštatuje, že súčasná finančná kríza vytvára ďalší tlak na rozpočty miestnych samospráv, a preto zdôrazňuje, že primerané **finančné prostriedky a stimuly** pre miestne a regionálne orgány na podporu energetickej účinnosti, trvalo udržateľnú energetickú politiku a projekty v oblasti obnoviteľných zdrojov energie majú svoj význam. Žiada preto, aby sa **program Inteligentná energia - Európa** posilnil a zároveň lepšie prispôsobil vyvíjajúcim sa požiadavkám miestnych a regionálnych orgánov;
- c) odporúča, aby sa pri nadchádzajúcom **prehodnotení rozpočtu EÚ** klimatické zmeny stanovili za **transverzálnu prioritu** všetkých existujúcich schém financovania, ako sú štrukturálne fondy, SPP a rámcový program pre výskum a technologický rozvoj;

- d) navrhuje, aby bola podstatná časť **príjmov** z európskeho systému obchodovania emisnými kvótami daná k dispozícii miestnym a regionálnym orgánom, ktoré by tieto prostriedky mohli využiť na to, aby na miestnej úrovni zaviedli opatrenia s cieľom zmierniť dosah klimatických zmien a prispôsobiť sa im, a navrhuje tiež, že by sa **financie** z medzinárodného obchodu s emisiami mali použiť aj na podporu projektov v rozvojových krajinách;
- e) pripomína, že **štrukturálne fondy EÚ** zohrávajú významnú úlohu pri znižovaní rozdielov a umožňujú regiónom profitovať z trojlístka výskum – inovácia – inteligentné investície, a tak odstraňovať štrukturálne nedostatky.

Miestne a regionálne orgány vyzývajú, aby sa vytvorilo celosvetové partnerstvo a spolupráca v oblasti klimatických zmien

32. Vyzýva členské štáty, aby propagovali a rozvíjali **partnerské aktivity** s miestnymi a regionálnymi orgánmi rozvojových a rýchlo sa rozvíjajúcich krajín, a nabáda v tejto súvislosti európske miestne a regionálne orgány, aby využili dostupné právne predpisy v oblasti **decentralizovanej spolupráce** a rozšírili ich tak, aby mohli spolupracovať s orgánmi verejnej správy na nižšej než celoštátnej úrovni v rozvojových krajinách, s cieľom šíriť osvetu, vymieňať si osvedčené postupy, zaistiť prenos technológie a zabezpečiť, aby boli finančné záväzky, na ktorých sa krajiny dohodli v Kodani, efektívne zúročené.

33. Domnieva sa, že medzinárodná a národná úroveň by mali dosiahnuť **väčšiu súčinnosť** v úsilí reagovať na klimatické zmeny a stratu biodiverzity, a pritom sa vzájomne posilňovať, aby sa mohli lepšie využiť príležitosti, ktoré ponúkajú súčasné celosvetové procesy v rámci medzinárodných dohovorov.

34. Vyzýva EÚ, aby v rámci **financovania UNFCCC** podporovala čoraz väčší rozmach iniciatív s dôrazom na ekosystém, vrátane programov OSN na znižovanie emisií z odlesňovania a degradácie, s cieľom ďalej tento program rozšíriť tak, aby zahŕňal nielen **lesy**, ale aj iné ekosystémy ako napríklad **mokrade**.

35. Opätovne zdôrazňuje, že v plnej miere podporuje úsilie dosiahnuť **medzinárodnú záväznú dohodu**, a trvá na tom, že národné vlády budú schopné dosiahnuť ciele, ktoré si stanovili, len ak budú **aktívne zapojené aj miestne a regionálne orgány**.

36. Poveruje svoju predsedníčku, aby toto uznesenie predložila predsedovi Európskej rady, belgickému predsedníctvu Rady EÚ, Európskej komisii, Európskemu parlamentu a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru ako aj UNFCCC.

V Bruseli 6. októbra 2010

Predsedníčka
Výboru regiónov
Mercedes BRESSO